

I dag

1960 REKORDAR FYRI
ALHEIMSHANDILIN

I 1960 okstir alheimshandilin við 11 pst. í mun til árið frammanundan. Árs-
setningurin kom upp í 875 milliárdir krónur. Tað vóru 5 høvuðstættir, ið
hetta gjørdur:

1. Ókingin av útlutninginum frá Felagsmarknaðarlondunum og handil teirra
sin amillum.
 2. Óking av útlutningi USA og Kanada til onnur idnaðarlond.
 3. Óking av útlutningi frá idnaðarlondum til ikki-idnaðarlond.
 4. Niðurgongd í útlutninginum frá idnaðarlátækum okkum til idnaðarokir.
 5. Framgongd í handlinum millum eystur- og vesturheimin.
- IDNAÐARFÁTEKUR londini oktu teirra innflutning við 17 milliárdur krón-
um og fingi tí eitt undirskot í handilsjavnagningi til idnaðarlondini upp 14
milliárdir krónur.
- TEY 9 størri idnaðarlondini í Europa, t. v. s. Felagsmarknaðarlondini — Týsk-
land — to undantikið — Noreg, Svøríki, Danmark og Sveits oktu teirra út-
flutning við 190 pst., men okkingin hjá USA og Bretlandi var bara ávikavist
50 og 54 pst.

SOSIALURIN Vidmerkingar

SAMBANDSPOLITIKKUR. Nú and-
stöðuflokkarnir standa hjálarleysir, og
einki positivt hava at visa á mótgævis
hínum mikla framburðspolitikki, ið
framdur er, síðan javnaðarmenn fingi
leiðsluna í landsstýrinum, rópa teir,
hvørja ferð nýggj framstig verða gjord,
at hetta er sambandspolitikkur — javna-
ðarmenn vilja drepa alla sjálfstýris-
stremban.

Teir um tað, hvat teir rópa at byggja
skip, idnaðarvirki, vegir, havnir, skul-
ar, sjúkrahús, ella veita fiskimonnum,
arbeiðsmonnum, starvs- og tenastu-
monnum betri arbeðs- og tenastu-
monnum, at teir vilja byggja upp
eitt sambandspolitikkur, ja, so er
sambandspolitikkurinn góður!

Hin vegin prógvar henda tala and-
stöðumanna, at sjálfstýrisløgsliga
teirra botnar í einum sjálfstýri bygt
á arnað og veseldomi — fólk ið á
kneigging undir einræði og har-
ræði av peningavaldinum og nokr-
um náttúruáttakurum.

Brøtt til Sosialin

LANDBÚNAÐURIN. Higar til hevur
hetta landsstýrið avrikað nógv — nógv
meira enn nakar hevði ventað, tí stør-
verki eru greidd úr hondum og onnur
komin væl ávegis.

Tó tykir mær, at á einum oki er ov
litið gjørt ella beinari einki gjørt. Tað
er viðv. landbúnaðinum.

Væl er tað ringt at koma til rættis
við búnaðarmál okkara, tí har er mangt
so flokt og ringt at greiða — eitt nú
hin brennandi spurningurin um uttan-
byggjajørðina.

Kongsjórðin er yvirtikin, men enn
ventar okkum eina tíðarlöndandi jarð-
löggev, sum skapar líkindi fyri størri
úrtoku, bótum, korum hjá teimum, ið
røkja jørðina og — ikki minst — bót-
um keypsl kindum hjá teimum, ið skulu
keypa burtur av gróðini.

Um ikki alt kann gerast á einum
sinna, átt ábrotur at verði gjordur, har
hetta kann gerast iðráðið. Her hugsi eg
eina mest um teir órimulugu kjot- og
mjólkprisir, sum vit hava í lotuni.

Sum fólkens kosnu menn at skapa
vælførd landinum, áttu tingmenn at
tikið príslegið her til nærri umhugsan,
tí her er ikki eina talan um eitt prís-
lag, ið er keyparinum at meini, men
heldur landbúnaðinum sum heild.

Keypari.

ey Qað

SPURNADARKAPPINGAR. Iðvælest
hevur eink av tí, ið útvarpið hevur at
bjóða lurtararum so miklan áhuga sum
spurnarkappingarnar. Útslitini av hesum
kappingunum eru ymisk, og fólk eru
gjøvn á mál, tá metan skal vera um,
hvussu umfangið roynist. Í Dimmalæt-
ting skrivir ein HAW m. a.:

»At tey atspurdur einki vísu um
Remil, Tortil og klássa, var so sum
so, men at tey ikki skuldu vita, hvi
vit halda skrisdag, og at svar-
ið upp á páskamorgun var so jánk-
astligt, nærmast einki svar, haldi eg
vera eitt dapurt tíðartekin. Har

vóru eisini fleiri hettr spurningar,
ið vánaliga gekst at greiða.

Og so, tá teir gjørdur kassan upp,
hvát líkast tær á úrslitið?

Eitt aftrat: tit, ið tala í útvarp-
inum, minnist tit, væl verður undir-
sitið.»

gørir SIGA

»EIN SANNOYND, IÐ IKKI KANN
VIKAST, eitur grein í Dagblaðnum,
har blaðið roynir at sláa fast avreksverk
fólkaflokksins, meðan hesin flokkur sat
í landsstýrinum — sama tíðarskeið tá
skipaflostin minkaði við 5500 tonsum.
M. a. verður sagt í greinini:

»Men tann óreingiliga sannroyndin er
framvegis, at fólkaflokkurin hevur
verði við til at skapa grundina undir
endurnýggjan fiskiskipaflosts. Og
hetta í ringum tíðum.

Hvat sosialismalimum viðvikur, so
hevur fólkaflokkurin ikki verið imóti
teirri sosialu löggev, sum nú er sett
í gildi. Men tað, sum fólkaflokkurin
visti á undan seinasta vali, var at
henda löggevning kom at vera munandi
dýrari, enn javnaðarflokkurin segði
frá — og tað hevur síðan verið próg-
vað, at heint var, sum fólkaflokkurin
segði frá —.

Fólkaflokkurin er ikki ræddur fyri
veljaranna domni til komandi val, men
effir teimum átøpum at doma, sum
Sosialurin kemur við móti fólkaflok-
kinum, kundi tað sæð at til, at Sosi-
alurin er ræddur fyri, at veljararnir
fara at vera fólkaflokkinum til vild-
ar.»

veitst tú

AT amerikanskir vðendarmenn siga, at
túsund fólk í New York yvir 75
ár, i dag er talið trífaldad, og um
6 ár verða 1 milj. fólk omanfyri
hendan aldur.

AT amerikanskir vðendarmenn siga, at
Kina var fyrsta land í heiminum, sum
før at brúka pappirspeningar; hetta
hendi í 13. öld.

AT kosmetikk hevur verið nýtt í ó-
minniliga tíðir. Longu 1350 f. Kr. var
hetta vanlig í brúki millum egyptiskar
kvinnur.

AT vanlukkur eru orsök til fleiri
deyðsföll í dag enn vanligu umfarasjúk-
urnar.

AT í USA er gjørt atomdrivið ur, ið
ikki vil ganga 1 sek. skeið fyrstu 1200
árin.

AT menniskjahár er so elastiskt, at
tað kann togast 20 pst. av longdini
uttan at slíta.

AT 11 milj. giftar kvinnur í USA ar-
beiða í idnaðinum.

Bókun-bloo

ANDELSRØRSLAN vinnur meir og
meir fram kring um heimin. Tey mongu
londini, sum hesi seinastu árin hava
fingd sjálfstýri, eru rættuliga ágrýtin at
fremja tær hugsjónir, sum skrásettar eru
í hesi rørsli. Í bóklinginum »Ide og re-
alitet« finnur ein m. a. hesi skráorð:

»En virksomhed bør ejes af de men-
nesker, hvis behov virksomheden til-
sigter at dække — det er indholdet
af andelstanken eller den kooperative
ide.

Andelsforeningen er en sammen-
slutning af brugere. Det kan være en
kreds producenter, der overlader ar-

bejdsfunktioner til foreningen for i
fællesskab at overvinde de tekniske og
økonomiske problemer, som er for-
bundet med forædlingen, lagringen
eller salget af deres produktion. Det
kan også være en kreds af forbrugere,
der ved at samarbejde om deres ind-
køb kan sikre sig bedre varer til ri-
melige priser.

Danmarks 1960 brugsforeninger byg-
ger alle på andelsprinsippet: åbent
medlemskab, demokratisk kontrol,
fordeling af overskud i forhold til
medlemmernes køb, begrænset rente af
andelskapital.»

hugskot

NÝGGJ MENNISKJU. Tað er eydnast
russiskum vísindamonnum at halda liv
í einum kunstiga dyrkaðum menniskja-
fostri, hagar til tað vegði 1 pund. Slík-
ur roynir hava verið gjordar í Sovjet
tey seinastu 15 árin. Í fjór komu tíð-
indini um, at ítalskur vísindamaður
hevði hildið liv í einum fostri í einum
reagensglasi í 29 dagar. Tá danski
professorin Brøndsted varð spurður um
hetta; at framleiða kunstig menniskju,
svaraði hann m. a.:

— Líkindini fyri hesum eru stórliga
til stóðar. At gera menniskju í einum
reagensglasi er bara ein spurningur
um teknik. Tað er ein spurningur um
hvussu langt ein kann koma tekniskt.
Tað er torført at skilja, at russar skulu
vera komnir so langt, at teir hava
gjørt og hildið liv í einum fostri, ha-
gar til tað vegði 1 pund; men úrslit-
ini hjá ítalska vísindamanninum eru
ikki ódørvir enn monnum kunnugt er
møguligt at gera.

Veruleiki

TAÐ ER VERULEIKI

AT undan næstseinasta vali bóðaði »14.
sept.« frá við ógvusligum yvirskriftum
og alnaluðum greinum, at nú vóru
teir farnir at spreingja fyrri atom-
bumbugoymslunum í Vestmanna-
MEN.

TAÐ ER EISINI VERULEIKI:
AT nú rennur vatn gjoðnum »atom-
bumbugoymslurnar hjá »14. sept.« —
vatni, ið veitir ljós, hita og hugna til
túsundtals heim í Føroyum.

Mangt

ALBANIA hevur í seinastuni verið
ovast á breiddanum í blóðinum. Orsøkin
var harða alop Khruschevs á 22. flokks-
fundinum í Moskva á alþansku kommu
nístaleiðararnar, ið skuldvettir verða fyri
at fremja stalinismu í landinum. Annars
halla kommunistarnir har meira til Kina
enn Sovjet.

Albania er 29.000 kv. km. á stodd og
hevur 1,3 milj. íbúgar. Lendið er grýt-
ut við nógryn fjøllum — bert 11 pst.
av landinum er dyrkað. Fólk liva av
landbúnaði og seyðahaldi.

Neyðugt er at fúa stórvegis peninga-
hjálp uttanfrá. Seinast fingi teir 860
milj. kr. til læns frá Kina til idnaðar-
endamáli. Í 15. öld kom landið undir
týrkaravald, og var tað fram til 1912, tá
rumenar og serbar vunu á týrkum og
gjørdur landið sjálfstøðugt, fyrst sum

republikk, seinri sum kongaríki. 7. apríl
1939 hersetti Mussolini landið. Undir
seinra heimsbardaga kom fram kommu-
nistisk frælsisrørsli, sum aftaná heims-
bardaga tók valdið í landinum undir
leiðslu Enver Hódja, sum nú er kominn
til illnar við Khruschev, ið einki vil
hava við Stalin og stalinistar at gera.

KNUD HEINESEN, eitur nýggi 29 ára
gamli stjórnir á arbeiðarháskúlanum í
Roskilde, sambært stjórnarfráboðið AK-
TUEL. Hann er av føroyskari ætt og
hevur siglt við »Dronning Alexandrine«
sigur blaðið. Frammanundan hevur hann
verið skýrari í »Arbejdernes Erhvervs-
råd« og síðan februar í fjór formaður í
landsfelagnum hjá sosialdemokratisku
studentunum í Danmark »Frit Forum«.
Heinesen er føddur í Kerteminde, hevur
litið í Keypmannahavn og er cand.
polit.

**FER Danmark upp í Felagsmarknað-
in, er amerikonsk stórfyrirbika til reið-
ar at gera stórvirki í Danmark fyri
100 milj. krónur. Virkið skal fram-
leiða syntetiskar fibrur og verður æt-
andi at liggja onkustaðni í Jylland.
Har litið av arbeiði er frammanundan.
Arbejdsfólkið verður einastaðni mill-
um 600 og 1000 — mest kvinnur.**

ILSTØÐA spurdist burtur úr nýggju
stjórnsætningi í Vesturtýsklandi. —
Kvinnurnar í ríkisdegnum kravdu, at
Adenauer skuldi seta eina kvinnu til
familiaráðharrar; hetta lovaði hann, men
hann sýnti tær. Hann er kendur fyri at
lata hann um politisku evnini hjá kvin-
nunum.

FRAMGONGD ella kaos og kommu-
nismu eru loysunarorðini í Indu ídag.
Meðalintokan hjá fólk ið 400 kr.
um árið. Bert 24 pst. av fólkinum
kann skriva og lesa. Tí teir 438 milj.
íbúgararnar eru bara 120.000 hospitals-
sengur og 70.000 heknar. Har 56 av
av fólkinum býr, er einki ravnagng,
ongar kloakir og illa statti við vatni.
Seinastu 10 árin er tjóðarintokan
hækkad við 40 pst., men íbúgaratalið
80 milj., t. v. s. ein innokuhækking
upp á hvønn íbúga.

DIRVI. Dennis Bodkin, 29. ár, Edmon-
ton, Kanada, sgar frá, at hann ætlar
sær um Atlantshavið við 20 fót langari
eskimo-kajak. Leiddin gongur frá Florida
í USA til Portugals. Í kajakini hevur
hann litið segl, vatn, fiskiambod og
radio við peilara. Í lotuni tekst hann við
at venja seg at sova, meðan hann situr.

BARNAMATUR: Tveir 10 ára gamlir
dreingir høvdu fingið hvørt sitt ur frá
pápanum. Teir hittast á vegnum:

- Er tit vatntætt?
- Ja.
- Stóðskurt eisini?
- Ja.
- Antimagnetiskt?
- Ja.
- Rustfritt?
- Ja.

Hin hugsaði seg um eina lotu, tí hann
vildi hava sitt ur at vera betri. Endiliga
kom tað frá honum:

— Ja, ja, men mitt gongur skjótari.

Skipafelagið Føroyar

TELEFON 1225

Tórshavn

NORÐOYA SPARIKASSI

tf. 5043

stovnaður 1919

tf. 5043

Sparikassin er opin kl. 10—12 og 14—16, leygardag 10—12½.

Lán verða givin móti veð í jørð og bygningum.

Renta av innskoti er 3½ % p. a. og av innskoti
uppi uppsøgn 4 % p. a.